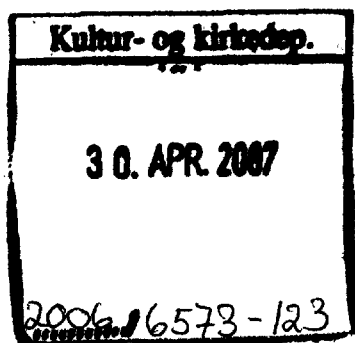

Trysil kommune
Politisk sekretariat

ABM-utvikling

Vår ref.	2007/253-6428/2007
Deres ref.	
Arkiv	C60
Saksbehandler	Roar Vingelsgaard
Direkte telefon	62 45 77 44
Telefaks	62 45 77 80
Dato	24.04.2007

Melding om vedtak: Biblioteksreformen 2014 - felles høringsuttalelse fra Trysil, Engerdal, Åmot og Stor Elvdal

Vedlagt følger utskrift fra møte i Drift- og forvaltningsutvalget, 19.04.07 - til orientering.

Med hilsen

Kari Lise Hagen
biblioteksjef

Trysil kommune

Saksframlegg

Dato: 20.03.2007
Referanse: 4399/2007
Arkiv: C60
Vår saksbehandler: Roar Vingelsgaard

Biblioteksreformen 2014 - felles høringsuttaelse fra Trysil, Engerdal, Åmot og Stor Elvdal

Saksnr	Utvalg	Møtedato
07/42	Drifts- og forvaltningsutvalget	19.04.2007

Saksdokumenter vedlagt:

Øvrige saksdokumenter:

Rådmannens innstilling:

Trysil kommune vedtar vedlagte høringsuttalelse vedrørende Bibliotekreform 2014

Behandling i Drifts- og forvaltningsutvalget - 19.04.2007:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak i Drifts- og forvaltningsutvalget - 19.04.2007:

Trysil kommune vedtar vedlagte høringsuttalelse vedrørende Bibliotekreform 2014

TRYSIL KOMMUNE

Kristian Trengereid
rådmann

Bakgrunn

”ABM-utvikling har lagt fram Bibliotekutredningen som har fått tittelen *Bibliotekreform 2014*.

Bibliotekutredningen består av to deler:

- * Bibliotekreform 2014 – Del 1 Strategier og tiltak
- * Bibliotekreform 2014 – Del 2 Norgesbiblioteket – nettverk for kunnskap og kultur

Mandatet for utredning av sentrale problemstillinger på bibliotekområdet ble fastsatt av Kultur- og kirke departementet i samråd med Utdannings- og forskningsdepartementet 16.06.2004. ABM-utvikling fikk i oppgave å være hovedaktør og koordinerende instans for arbeidet. De to departementene oppnevnte en referansegruppe som har vært en rådgivende gruppe for ABM-utvikling i arbeidet.

Mandatet la vekt på at utredningen skulle handle om en samlet biblioteksektor. Utredningen har fulgt opp dette, og den gir et samlet bilde av status og utviklingsmuligheter for hele bibliotekfeltet. Samarbeid er viktig for å kunne realisere bibliotekenes samlede potensiale til utvikling av gode bibliotek tjenester. I Bibliotekutredningen innføres begrepet *Norgesbiblioteket* som betegnelse for et samarbeidende nettverk av alle bibliotektyper. Satsingsområdene i Bibliotekutredningen skal bidra til realiseringen av Norgesbiblioteket.

Hovedingrediensene er satsing på kvalitet og fornyelse i innhold og tjenester gjennom digitale fellestjenester og aktiv formidling, gjennomføring av en organisatorisk reform, og satsing på kompetanseutvikling og forskning. Realiseringen forutsetter samarbeid på nasjonalt, lokalt og regionalt nivå der alle forvaltningsnivåer, bibliotekteiere og bibliotek må bidra aktivt til å gjennomføre en samlet bibliotekreform.”

Målområde 1: Innhold og tjenester

Det er 2 hovedsatsinger her:

Å utvikle og tilby digitalt innhold og nettbaserte tjenester. Å skape et digitalt bibliotek som gir alle enkel tilgang til kunnskap og kultur. Gjennom samarbeid mellom bibliotekene og nasjonal koordinering og finansiering realiseres nasjonale tjenester som er fritt tilgjengelig for alle.

Fremme bibliotekene som ressurser for læring og for kultur- og litteraturformidling. Bibliotekene skal også styrkes som bidragsyttere til integrering og kulturelt mangfold.

Her er diverse tiltak foreslått. Bl.a.:

- * Etablere en abm-portal som felles inngang til nettbasert kultur- og kunnskapsressurser
- * Iverksette programmet Norsk digitalt bibliotek
- * Gi tilgang til sentrale kunnskapskilder gjennom lisenser og andre vederlagsordninger
- * Etablere et program for digitalisering av materiale i arkiv, bibliotek og museer
- * Stimulere til utprøving av nye IKT-tjenester og – løsninger
- * Iverksette et program for litteraturformidling
- * Sette av nasjonale midler til produksjonsstøtte og litteraturformidling i Den kulturelle skolesekken
- * Utvikle en handlingsplan for å styrke bibliotek, arkiv og museer som lokalhistoriske sentra
- * Bidra til inkludering av innvanderne gjennom litteratur- og kunnskapsformidling

Målområde 2: Struktur og organisering

Hovedsatsingen her er å gjennomføre en reform av bibliotekstrukturen for å gi brukerne bedre bibliotek tjenester, gjennom sterkere bibliotek og kompetansemiljøer som er i stand til å utvikle flere og bedre tjenester. Sterke bibliotek oppnås gjennom konsolidering av flere bibliotek i et geografisk

område til et nytt felles bibliotek. Bibliotekenes innhold og tjenester skal gjøres kjent for innbyggerne.

Her er diverse tiltak foreslått.

- * Etablere sterkere og mer kompetente folkebibliotek gjennom en konsolideringsprosess som omfatter bibliotekene i flere kommuner.
- * Iverksette et program for skolebibliotekutvikling
- * Etablere et investeringsprogram for biblioteklokaler
- * Utstyre alle bibliotek med trådløst høyhastighetsnett
- * Etablere en transportordning for distribusjon av materiale mellom bibliotek i Norge
- * Endre dagens biblioteklovgivning for å sikre samarbeidet i et nasjonalt biblioteknettverk
- * Styrke krav til skolebibliotek tjenester i forskriften til opplæringsloven
- * Gjøre Norgesbiblioteket kjent gjennom profilering av innhold og tjenester

Her sier utredningen:

”Det mest aktuelle vil være at folkebibliotek i flere kommuner danner et nytt konsolidert bibliotek, men det kan også være en organisasjonsform som omfatter kommunale folkebibliotek og statlige høgskoler (eller universitet), eller folkebibliotek og skolebibliotek.

Videre: Større bibliotek opprettes ved at flere kommuner innenfor et geografisk område samler sine bibliotekressurser til et nytt konsolidert bibliotek. Den nye organisasjonen skal ha en biblioteksjef med ansvar for bibliotekets samlede virksomhet. Det inkluderer ansvar for et samlet personale, økonomi, tjenestetilbud og driften av hovedbibliotek, filialer, bokbuss med mer
Antall kommuner som skal inngå i den enkelte enhet, må vurderes ut fra lokale forhold som folketall, geografi og kommunikasjonsmuligheter. De nye bibliotekene må være så store at de dekker alle viktige kompetanseområder. Det må derfor være minimum 6-8 årsverk i det enkelte bibliotek.

Det betyr at bibliotek som har færre enn 5 årsverk i dag, må konsolideres med bibliotek i andre kommuner.

Videre: Det bør vanligvis finnes minst en bibliotekavdeling i hver av de kommunene som inngår i den nye organisasjonen, men hver bibliotekorganisasjon må vurdere hvilken struktur som er mest hensiktsmessig for at innbyggerne skal få et bedre bibliotektilbud.

Større bibliotek vil gi grunnlag for mer effektive arbeidsmetoder ved at ulike arbeidsoperasjoner kan gjøres en gang i stedet for flere ganger parallelt. Det vil også frigjøre mer tid til utvikling av tjenester og lengre åpningstider innenfor eksisterende ressurser, og gi bedre bibliotektilbud for bevilgede midler.

Målområde 3: Kompetanse og forskning

Hovedsatsingen i dette målområdet er å styrke og fornye kompetansen i biblioteksektoren.

Bibliotekforskningen skal gi ny kompetanse til praksisfeltet, og det skal være et samspill mellom disse. Målet er at befolkningen skal ha tilgang til bibliotek med bred og oppdatert kompetanse.

Vurdering

Generelle kommentarer

Vi mener det er nødvendig med en bibliotekreform for å sikre et godt bibliotektilbud til alle i framtida. Utredningen inneholder mange viktige og nødvendige tiltak.

Vi mener det er en svakhet at ingen ansatte i folkebibliotek har vært representert i referansegruppa på 11 medlemmer. Det hadde vært spesielt nyttig å ha med noen fra de bibliotekene som er så små at de anbefales å slå seg sammen med andre til større enheter. Utredningen skaper et inntrykk av at små bibliotek er dårligere enn større bibliotek, noe vi mener ikke nødvendigvis er tilfelle.

Det er oppløftende at utredninger ønsker en sterkere satsing på bibliotekene i framtida.

Kommentarer til de enkelte forslagene

Målområde 1: Innhold og tjenester i Norgesbiblioteket

Vi støtter alle tiltak under dette målområdet, og legger spesielt vekt på utvikling av digitale tjenester i bibliotekene. Vi understreker at det må være en nasjonal oppgave å stimulere til utvikling av digitale tjenester. Dette er en for stor oppgave for små og mellomstore bibliotek, som risikerer å bli hengende etter i utviklingen hvis det ikke satses nasjonalt og regionalt.

Målområde 2: Norgesbiblioteket – struktur og organisering

”Tiltak: Etablere sterkere og mer kompetente folkebibliotek gjennom en konsolideringsprosess som omfatter bibliotekene i flere kommuner”

Vi anbefaler ikke at små bibliotek må konsolideres til større enheter med 6-8 ansatte for å kunne være en del av bibliotekreformen. Bibliotekene finansieres i sin helhet av kommunene i dag, og da er det viktig at bibliotekene også styres av kommunene. Hvis ikke kommunene kan ha et eierforhold til sitt lokale bibliotek, er det fare for at viljen til å satse på bibliotek kan forsvinne hos lokale beslutningstakere.

Gode bibliotek tjenester er avhengig av tilstrekkelige ressurser, hensiktsmessige lokaler, tilgjengelig, gode åpningstider og høy kompetanse hos de som jobber i bibliotekene. Dette er viktigere enn hvor store enhetene er. I vårt distrikt fører store geografiske avstander til at det ikke nødvendigvis blir et større faglig miljø selv om enhetene slår seg sammen. Det samme gjelder mange andre steder i landet. Store avstander, befolkningsutviklingen og dårlige kommunikasjoner vil også gjøre det vanskelig for mange brukere å nyttiggjøre seg tilbudene i et eventuelt konsolidert bibliotek.

Folkebibliotekene er et gratis lavterskeltilbud til alle aldersgrupper som må være der brukerne er. Dersom reformen åpner for at det bare BØR men ikke nødvendigvis SKAL finnes en bibliotekavdeling i hver kommune kan vi risikere at de minste bibliotekene vil forsvinne. Dette kan fort bli sentralisering.

Vi mener at et frivillig forpliktende samarbeid mellom bibliotekene i en region (jfr dagens situasjon i våre kommuner) som regel vil være bedre enn tvungen sammenslåing. For å hjelpe bibliotek i små kommuner til å samarbeide mer og bedre, bør fylkesbibliotekene ta rollen som regional utviklingsaktør. Dette kan praktisk gjøres ved at det opprettes flere stillinger for regionkoordinatorer i hvert fylke. Man kan også se løsninger som for eksempel en felles skole- og/eller barnebibliotekar i vår region..

Vi ser ikke at kravet til bibliotekfaglig kompetanse i tilstrekkelig grad er ivaretatt i utredningen. Det er bare krav om at leder av det konsoliderte biblioteket skal ha fagutdanning, og en slik begrensning kan bety en svekkelse av kompetansen i bibliotekene i de andre kommunene. I vår region har alle 4 kommuner fagutdannet biblioteksjef i dag, selv om kommunene er små i folketall. Vi tror at biblioteklovens krav om fagutdannet biblioteksjef i alle kommuner er sterkt medvirkende til at det er slik, og ser det som viktig at dette kravet ikke svekkes ved en eventuell lovendring.

”Tiltak: Endre dagens biblioteklovgivning for å sikre samarbeidet i et nasjonalt biblioteknettverk”

Vi støtter at bibliotekloven endres slik at alle offentlige bibliotek pålegges å delta i det nasjonale biblioteknettverket, som skal bygge på et forpliktende samarbeid mellom ulike offentlige bibliotek. Dette vil sikre gode bibliotek tjenester og tilgang til landets samlede bibliotekressurser for hele befolkningen, uavhengig av bosted, arbeidsplass eller tilknytning til utdanningsinstitusjon

”Tiltak i forhold til skolebibliotekene i grunnskolen”

Vi støtter utredningens ønske om å iverksette et program for skolebibliotekutviklingen. Det er også viktig at kravene til skolebibliotek tjenester styrkes i forskriften til opplæringsloven.

”Tiltak: Etablere et kompetanseutviklingsprogram for å styrke Norgesbiblioteket og de konsoliderte bibliotekene”

Vi mener det er nødvendig med et kompetanseutviklingsprogram for bibliotekene, men dette kan ikke bare gjelde konsoliderte enheter. Bibliotek som velger en annen forpliktende samarbeidsform enn konsolidering, og som lager en felles kompetanseutviklingsplan, må også få slike midler. Målet må være å gi *brukerne* bedre bibliotektenester, og da kan ikke sammenslåing være et krav for å delta i programmet for kompetanseutvikling.